

győződésnek adott kifejezést, hogy a Balkán-államokkal „lehetőleg barátságban kell élnünk”. Rámutatott arra a két végletes hibára, amelybe a Balkán-államokkal szemben eshetünk. Épp oly hiba, ha alászállítjuk a Balkán-népek jelentőségét, mint ha túlbecsüljük őket. A helyes fölfogásnak a középuton kell haladnia.

Fontos és Khuen-Héderváry magyar nemzeti politikáját teljes értékében mutatja be mindaz, amit bizonyos délszlávjaink trialista törekvéseiről s a monarchia erőviszonyainak egyensúlyáról mondott. Nem fél azoktól a törekvésektől, amelyek a monarchiát mai törvényes állapotaiból kiforgatni akarnák, — sőt úgy látja, hogy e törekvések rossz motivumból még jó is fakadhat. Különösen arra lehet jó e trialista izgatás, hogy a monarchia jelentősebb alkotó elemei, amelyek utalva vannak egymásra és „amelyeknek legfőbb érdekük az, hogy a monarchia ebben a dualisztikus keretben megmaradjon s melyek időlegesen talán incidensek következtében el is távolodtak egymástól, megtalálják és megértik egymást”. A magyar nemzetnek Deák Ferenc óta hagyományos politikája szólni meg ebben a fölfogásban, mely megfelel érdekeinknek, lehetővé teszi fejlődésünket s midőn a magyar nemzeti álláspontot biztosítja, a monarchia létérdekeit is szolgálja, de a történelmi hagyományoknak s az erőviszonyoknak is megfelel. Ugyancsak minden komoly magyar politikus fölfogásának adott kifejezést Khuen-Héderváry, midőn a hármasszövetséghez való ragaszkodással beszédét befejezte.

#### Szabadságolják a kétéves katonákat.

Megbízható helyről nyert információ szerint, melyet a mai nap folyamán megerősítettek, a hadügyminiszter elrendelte, hogy az 1910-ik évben a közös hadsereghez három évre besorozott katonákat egyszerű kérés alapján

történt, nem tudom, csak azt tudom, hogy Valdara egyszerre megragadta a karomat és kituszkolt az ajtón. Kétségbeesetten védekeztem, gazembernek, tolvajnak és tudja isten, még mi mindennek mondtam. Valdara nem is reagált.

— Menj haza, — szolt, — nem vagy eszednél.

Ez még jobban fölháborított. Főlemeltem kezemet és arcul ütöttem. És ekkor Valdara erősen megragadott, főlemelt és a szó betűszerinti értelmében levitt a lépcsőn és kitett a kapun. Nem dühöngtem többé, nem is mertem újra visszamenni, ajkaimat harapdáltam és mély fájdalmat éreztem. A legközelebbi szállóba mentem. A Valdara-családnál nem lakhattam többé. Valdarának levelet írtam, tudatván vele, hogy hol találhatnak meg segédei. De hiába várokztam. Nem küldte el segédeit.

Erre magam kerestem föl a kávéházban. Itt ült és két barátjával kártyázott. Oda mentem hozzá és kérdeztem, vajon hajlandó-e elégtételt követelni azért, hogy arcul ütöttem, igen-e, vagy nem.

Rám nézett hosszan, szomorúan és szolt: — Tévedsz barátom, engem te sohasem ütöttél arcul.

— Nem ütöttelek! — trótitottam magamból kikelve. Hát akkor tagadd le ezt is és összeszorított ököllel arcom ütöttem.

Valdara halotthalvány lett. Egy pillanatra úgy látszott, mintha rám akarná magát vetni, de türtőztette magát. Könnyedén meghajolt és így szolt:

— Hát jól van. Ön hallani fog rólam.

Egy órával később segédei megjelentek

szabadságolják, azzal a föltétellel, hogy a jövő év április elsejéig bármikor behívhatók s erre a legénységet figyelmeztetni kell. Katonai körökben azzal okolják meg a hadügyminiszter rendelkezését, hogy sok az újonc, a kaszárnyák nem képesek befogadni őket. Megbízhatónak vélt másik információ szerint a szabadságolás azért történik, mert a hadseregnek szüksége van arra, hogy minél több kiképzett katonája legyen.

## Székely Ferenc a tőzsdei helyzetről és pénzpiacról.

(Saját tudósítónktól.) A pénzpiac válságos izgalma dolgában a Délmagyarország fővárosi munkatársa megkérdezte Székely Ferencet, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatóját, aki a következőkben fejtette ki a maga érdekes és nagysúlyú véleményét:

— A budapesti tőzsde a viharos napokban fényesen kiállotta a tűzpróbát. Bizton remélni lehet, hogy a 19-iki fizetési nap nagyobb zavarok nélkül és simán fog lefolyni. Tőzsdénk ellenállóképességét jórészt annak köszönhettem, hogy nem volt tulterhelve. Az angazsmánok az utóbbi hetekben lényegesen redukálódtak, úgy, hogy a pánik óráiban már a gyenge kezek, a legszélesebb rétegek nem voltak a tőzsdén érdekelve. A fekete napokon már csak a bankoknak tőzsdéklientalája volt benn az angazsmánokban, melyek előirás-szerű fedezettel voltak megalapozva. A hirtelen és túl nagy áresések folytán persze a klientalának kötelezettségét is túlnyomórészt le kellett bonyolítani és hogy ez nagy veszteségekkel járt, a dolog természetében fekszik.

— A beállott javulás magyarázata első sorban az, hogy a tőkeerős kezek most már elég olcsónak találják az árnívót kedvező befektetésre. A gyógyulási folyamat rendes, fokozatos meneteinek gyorsítása, az árfolyamok hirtelen felszökése nem volna egészséges tünet, mert azt jelentené, hogy a spekuláció ismét hirtelen differenciákat akar nyerni a reális árfolyamalakulást túlgyors árfelszökötéssel befolyásolja és gyorsítja. Pedig a mostanihoz hasonló bizonytalanságban nagy óvatosság szükséges. Jöhetnek is-

nálam. Én megneveztem a magam segédeit és a legszigorubb föltételeket követeltem tőlük.

Másnap megtörtént a párbaj. A spanyol párbaj, amelyet te is ismersz. Az egyik pisztoly élestöltéssel, a másik vaktöltéssel. Lövés a zsebkendőn keresztül. Nekem mindegy volt. Tudtam, hogy én fogok elesni. Tudtam, Valdara fogja huzni az élestöltésű pisztolyt és lő. Hiszen mindig ő volt kétünk közt a szerencsésebb.

Választottunk, fölállottunk és Valdara odaadta az egyik segédjének a zsebkendőt. A segédek kifeszítve tartották köztünk. A „három” jeladással lönnünk kellett a zsebkendőn keresztül, amely kezében van. A je! elhangzott, a lövés eldőrdült és Valdara, az én barátom, a legjobb, legkedveltebb, az egyetlen barátom, a golyótól találva összeszerogyott.

A rémülettől jajveszékelve reá borultam:

— Juan! Juan!

Ő még egyszer fölnyitotta szemeit, mosolygott, gyöngén megszorította a kezemet és meghalt.

Meghalt az én kezemtől. Én voltam gyilkosa. És még ma sem csillapult fájdalom és keserves megbánás marja lelkemet. Hiszen ő a boldogabbik, mert meghalt. Add ide azt a zsebkendőt, szegény fiam.

— Hogyan? Nedves és te sirtál. Akkor minden jól van. Menj, keresd föl Chueca barátodat és kérj tőle bocsánatot, nem érdemlik meg az asszonyok, hogy mi férfiak elveszítsük miattuk szívünket, eszüket és életünket.

mét kedvezőtlen külpolitikai hírek, — amint-hogy ily viszonyok közt biztosan jönnek is majd — és akkor a hirtelen emelkedést újból rohamos esés válthatja föl. Az árfolyamok rohamos hullámozása pedig nem kívánatos.

— Ami a pénzpiac helyzetét illeti, a nagy feszültség kissé alábbhagyott, ami főleg annak tulajdonítható, hogy a kereslet az általános tartózkodás és önmérséklet folytán csekély. Kedvező tünete gazdasági helyzetünknek, hogy a vidékről érkező jelentések szerint az inkasszó országszerte igen kielégítő. Bár az aratás kissé megkésett, mégis a termés értékesítése az idén gyorsabban megy végbe, mint a múlt években. A gazdák a kedvezőtlen hitelviszonyok miatt ezúttal nem tehetik félre gabonájukat, hanem sietnek piacra hozni. A termés e gyorsabb realizálása pedig előnyösen befolyásolja az ország pénzforgalmát. Persze, a textilszakma mostoha helyzetét ez egymagában meg nem változtathatja. E szakmában gyökeres reformokra van szükség, mert a mostani eladási föltételek és túlzott hitelezés mellett a viszonyok teljesen elvadultak.

— Ami a Balkán-államokkal való gazdasági vonatkozásainkat illeti, megelégedéssel konstatálható, hogy dacára a moratóriumoknak, az adósok ezeideig pontosan eleget tesznek kötelezettségeinknek. Különben is hitelösszeköttetésben odalenn főként bankokkal és bankárokkal állunk, akik a moratórium kedvezményeit nem veszik igénybe. A magánfelekkel való üzleti forgalomban pedig általában oly szekuritásokat szokás megkövetelni, melyek mellett nagyobb veszteségtől alig kell tartani. Alaposan föltehető tehát, hogy a magyar tőke a balkáni nagy háborútól nem fog lényegesen károsodást szenvedni.

## Az ország iparosai Szegeden.

— Közgyűlés a városháza dísztermében. —

(Saját tudósítónktól.) Mozgalmas napja lesz vasranap Szeged városának. Az ország iparosai ebben a városban rendezik évi rendes közgyűlésüket, amely nagyszabásúnak ígérkezik. A szegedi ipartestület lázas buzgalommal dolgozik az iparosok ünnepének előkészítésén. A programot már összeállították, amelynek sorrendje a következő:

Október 19-én:

Érkezés Szegedre a délutáni és esti vonatokkal. Az érkező vendégeket jelvény-nyel ellátott rendezők fogadják. Elszállás a szállókban.

Este nyolc órakor ismerkedési estély a „Próféta”-vendéglőben.

Október 20-án:

Reggel nyolc órakor elnökségi értekezlet és közös reggeli a „Tisza”-kávéházban. Dél előtt kilenc órakor a szövetség közgyűlése a városháza közgyűlési termében. Déli egy órakor a város ebédje a „Kass”-vigadó Otthon termében.

Délután három és fél órakor az ipartestületi tisztviselők országos szövetségének közgyűlése az ipartestület üléstermében. Részvétel a szoborleleplezésen, majd Szeged város nevezetességeinek a megtekintése.

Este diszeloadás a városi színházban, színház után vacsora a „Kass”-vigadóban.

Október 21-én:

Dél előtt a gyártelepek megtekintése. (Találkozás a „Tisza”-kávéházban reggel nyolc órakor.)

Déli egy órakor ebéd étlap szerint a Prófétában.

Délután kirándulás és elutazás.

A közgyűlés tárgysorozatáról a következő tájékoztatót közli a rendezőség: